

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Lēmums Nr. 3-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļa (reģistrācijas numurs 40003338357), adrese: Uzvaras iela 1, Bauska, Bauskas novads, LV – 3901, elektroniskā pasta adrese: zemgale@zmni.lv.

Paredzētās darbības nosaukums:

Valsts nozīmes ūdensnotekas Valgundes 1.vasaras poldera kanāls (ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods 3834:01) posma pik.00/00-36/30 atjaunošana.

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Jelgavas novads, Valgundes pagasts.

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2015.gada 31.jūlija vēstule Nr.3.5.–5/1090, ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.JE15SI0020 (turpmāk – Izvērtējums) un tam pievienotie materiāli, Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2015.gada 26.augusta vēstule Nr.8-01/1566 „Par informācijas sniegšanu”, Biroja 2015.gada 26.augusta vēstule Nr.8-01/1569 „Par lēmuma izdošanas termiņa pagarināšanu”, Dabas aizsardzības pārvaldes 2015.gada 22.septembra vēstule Nr.4.9/52/2015-N-E „Par informācijas sniegšanu”.

Pārvaldes viedoklis:

Pārvalde, izvērtējot tās rīcībā esošos lietas materiālus, tajā skaitā ekspertu vērtējumus, uzskata, ka neraugoties uz to, ka plānotā ūdensnotekas atjaunošana tiek vērtēta pretrunīgi, ievērojot vides aizsardzības prasības un atbilstošā režīmā darbinot uz poldera esošo sūkņu staciju, paredzētā darbība neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi.

Faktu konstatācija, izvērtējums un argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļa (turpmāk – Ierosinātāja) ir vērsusies Pārvaldē ar iesniegumu ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam valsts nozīmes ūdensnotekas Valgundes 1.vasaras poldera kanāls (ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods 3834:01) posma pik.00/00-36/30 (turpmāk – Ūdensnoteka) atjaunošanai (turpmāk – Paredzētā Darbība) Jelgavas novada Valgundes pagastā (turpmāk – Darbības Vieta). Pārvalde ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu veikusi pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 3.²panta (1)daļas 2)punktu.
2. Pēc Ierosinātājas iesnieguma saņemšanas Pārvalde ir vērtējusi Paredzētās Darbības ietekmi uz vidi, izvērtējot Darbības Vietas līdzšinējo izmantošanas veidu, dabas vērtības, darbības apjomus, gan avāriju risku, fizikālās ietekmes, piesārņojuma un traucējumu aspektus, u.c. faktorus, kas varētu radīt ietekmi uz vidi, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem.
3. Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk – Birojs) ir analizējis Pārvaldes vērtējumu un, pieņemot šo Biroja lēmumu, ņemti vērā šādi lietai būtiski fakti:
  - 3.1. Ūdensnoteka atrodas teritorijā starp autoceļu P99 „Jelgava – Kalnciems” un Lielupi. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.328 „Par valsts meliorācijas sistēmu un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu nodošanu valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” valdījumā” 1.pielikumu valsts nozīmes ūdensnotekas Valgundes 1.vasaras poldera kanāla, saukta arī par Mellupīti, kopējais garums ir 3,64km, baseina platība – 3,4km². Ūdensnoteka visā tās garumā ir regulēta, un kalpo ūdens novadīšanai no poldera uz sūkņu staciju un pēc pārsūkņēšanas – uz Lielupi.
  - 3.2. Saskaņā ar Jelgavas novada teritorijas plānojuma grafisko daļu „Valgundes pagasta plānotā (atļautā) izmantošana” Ūdensnotekai tuvākās teritorijas, kam noteikta dzīvojamās un sabiedriskās apbūves funkcija, atrodas apdzīvotā vietā Vītolīņi aptuveni 180m attālumā, savukārt ražošanas objektu un noliktavu teritorijas atrodas aptuveni 60m attālumā. Ūdensnotekai piegulošās teritorijas tās labajā krastā iekļautas zonējumā „Lauksaimniecības zemes (L1)”, savukārt kreisajā krastā – zonējumā „Dabas teritorija (ZD)”. Ūdensnoteka un tai piegulošās teritorijas atrodas 10% plūdu riska teritorijā.
  - 3.3. Ūdensnotekas kreisajā krastā (izņemot Ūdensnotekas posmu no pik.32/00 līdz 36/30) atrodas īpaši aizsargājama dabas teritorija (Natura 2000) – dabas parks „Svētes paliene” (turpmāk – Dabas parks).
  - 3.4. Paredzētās Darbības ietvaros plānota gultnes atjaunošana visā Ūdensnotekas garumā. Lai veiktu ekskavācijas darbus, paredzēta aizsprostojumu izvākšana un koku, krūmu novākšana gultnes nogāzēs un Ūdensnotekas aizsargjoslā. Aptuvenais izrokamais apjoms norādīts 7750m³. Izrakto grunti paredzēts izlīdzināt ar buldozeru. Lai nodrošinātu ūdens plūsmu Ūdensnotekā, nepieciešama 3 daļēji sabrukušu caurteku pārbūve. Pēc Paredzētās Darbības veikšanas atjaunojamas drenu iztekas un gultnes nostiprinājumi pie transporta būvēm. Tehnikas pārvietošanās paredzēta pārsvarā pa Ūdensnotekas ekspluatācijas aizsargjoslas teritoriju gultnes labajā krastā. Konkrētus darbu apjomus un darbu izpildes organizāciju paredzēts noteikt tehniskajā projektā.
  - 3.5. Izvērtējuma materiāliem pievienotajā eksperta Jura Kalniņa 2014.gada 3.septembra atzinumā par virszemes ūdensobjekta tīrīšanas vai padziļināšanas iespējamo ietekmi uz apkārtējiem ūdensobjektiem, kā arī iespējamo ietekmi uz tīrāmo vai padziļināmo ūdens objektu norādīts sekojošais:
    - 3.5.1. Vasaras poldera platības applūst Lielupes augsto palu ūdens līmeņu laikā, bet vasaras periodā tajās jāneregulē optimālais mitruma režīms un jānodrošina

- nosusināšanas sistēmas, tajā skaitā drenāžas darbība. Lai nodrošinātu noteikto vasaras poldera darbības režīmu, pēc palu perioda beigām poldera kanālam netraucēti jānovada poldera platībā uzkrātais ūdens sūkņu stacijai;
- 3.5.2. Vasaras poldera applūdzums palielina ūdensnotekas un grāvju gultņu piesērēšanu. Nosprostotas iztekas palielina virszemes ūdens noteci, kas pastiprina barības vielu un humusa daudzumu ūdensnotekā;
  - 3.5.3. Ūdensnoteka jāuztur tehniskā kārtībā, lai nodrošinātu poldera platības lauksaimniecībā izmantojamās zemes meliorācijas sistēmu darbību un regulētu Dabas parka mitruma režīmu. Neveicot Paredzēto Darbību, turpinās pasliktināties ūdens kvalitāte un nebūs iespējams nodrošināt atkarīgās platībās esošo meliorācijas sistēmu uzturēšanu labā tehniskā stāvoklī, zemju apsaimniekošanu un izmantošanu tam paredzētajiem mērķiem un meliorēto platību ilgtspējību;
  - 3.5.4. iecerētā Ūdensnotekas poldera kanāla gultnes parametru atjaunošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu negatīvi ietekmēt virszemes un pazemes ūdensobjektu stāvokli un traucēt uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, bet var sekmēt Dabas parka mitruma režīma ievērošanu;
  - 3.5.5. poldera kanāla gultnes pārbūves nepieciešamība ir pamatota, lai nodrošinātu nosusinātas lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas ilgtspējību, tajā skaitā izmantošanu Dabas parka vajadzībām. Dabas parka dabas aizsardzības plānā iecerētā grāvju un kanāla gultnes aizbēršana nav pieļaujama. Ja poldera kanāla gultne nav nosprostota, ar pareizu poldera sūkņu stacijas darbības režīmu iespējams noregulēt arī vides prasībām atbilstošu mitruma režīmu.
- 3.6. Sugu un biotopu ekspertes Elīzas Kušķes 2015.gada 3.jūlija atzinumā par Paredzētās Darbības ietekmi uz Ūdensnotekai piegulošajās teritorijās esošajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem un augu sugām norādīts sekojošais:
    - 3.6.1. Ūdensnotekas labajā krastā konstatēti galvenokārt veci kultivēti zālāji, esoši un pamesti tīrumi, kuros izveidojušās atmatas, un aptuveni 15 – 20m attālumā no Ūdensnotekas konstatēta īpaši aizsargājama auga – Baltijas dzegužpirstītes *Dactylorhiza baltica* atradne. Ūdensnotekas labajā krastā virzienā no Vītoliņiem uz Iecavas upes pusi atrodas izteikts meliorācijas grāvju tīkls.
    - 3.6.2. Arī Ūdensnotekas kreisajā krastā – Dabas parkā esošās platībās atrodas meliorācijas grāvju tīkls. Ūdensnotekai piegulošās Dabas parka teritorijās konstatēti Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi:
      - 3.6.2.1. 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes*. Biotopa kvalitāte vērtējama kā vidēja, to ietekmē izveidotā meliorācijas sistēma.
      - 3.6.2.2. 6450 *Palieņu zālāji*. Biotopa kvalitāte vērtējama kā zema vai vidēja, un viens no to negatīvi ietekmējošiem faktoriem ir meliorācijas sistēmas darbība.
    - 3.6.3. Abos ūdensnotekas krastos konstatēta bioloģiski vērtīgo zālāju indikatorsuga – ziemeļu madara *Galium boreale*.
    - 3.6.4. E.Kušķe norāda, ka atzinuma sniegšanas brīdī nav zināma informācija par Paredzētās Darbības ietekmi uz blakus esošo teritoriju mitruma režīmu, un tā kā susināšana ir tiešs palieņu zālāju un eitrofo augsto lakstaugu audžu negatīvi ietekmējošs faktors, pirms Ūdensnotekas pārtīrīšanas darbiem nepieciešams piesaistīt hidroloģijas jomas speciālistu, lai veiktu aprēķinus un prognozētu Ūdensnotekas susināšanas negatīvās ietekmes zonu un apmērus. Nepieciešams izstrādāt tādus poldera ekspluatācijas risinājumus, kas nemainīs vai spēs nodrošināt Dabas parka teritorijā konstatētajiem īpaši aizsargājamiem biotopiem nepieciešamo

mitruma režīmu un pavasara palu uzplūdu regularitāti. Mitruma režīmam jābūt periodiski applūstošam, dinamiskam.

- 3.7. Izvērtējuma materiāliem pievienotajā putnu eksperta Rolanda Lebusa 2014.gada 16.decembra atzinumā un tā 2015.gada 7.jūlija papildinājumā attiecībā uz Paredzētās Darbības ietekmi uz īpaši aizsargājamām putnu sugām norādīts sekojošais:
- 3.7.1. 2015.gadā lielākais putnu blīvums novērots zālājā ap Mellizeri, pašā Mellizerī, kā arī teritorijas centrālajā daļā, kurā ir izveidojušās pārmitras un applūdušas platības. Mellizeris, lāmas, kā arī aizsērējušie un ar lakstaugu veģetāciju apaugušie grāvji nodrošina optimālus barošanās, slēpšanās, ligzdošanas un mazuļu vadāšanas apstākļus palienēs ligzdojošo putnu sugām. Saskaņā ar 2015.gada uzskaišu rezultātiem, izvērtējamā teritorija atbilst putniem bioloģiski vērtīgo zālāju kritērijiem.
- 3.7.2. Eksperta vērtējumā Paredzētā Darbība ir iespējama tikai tādā gadījumā, ja hidroloģiskie apstākļi Dabas parka teritorijā gada griezumā paliek nemainīgi, salīdzinot ar līdzšinējiem un, ideālā gadījumā, tiek uzlaboti, vismaz daļu palienes parādot mitrāku (aizdambējot grāvjus Dabas parka teritorijā, regulējot drenāžas sistēmas darbību, regulējot gruntsūdeņu līmeni ar sūkņu stacijas slūžu aizvākiem).
- 3.7.3. Pirms jebkādu aktivitāšu uzsākšanas nepieciešama rūpīga hidroloģiskā izpēte, savukārt, ja šāda izpēte netiek veikta, melioratīvie pasākumi, kas varētu pasliktināt putnu dzīvotņu stāvokli, nav pieļaujami.
- 3.8. Sugu un biotopu ekspertes Egītas Zviedres 2015.gada 17.jūnijā atzinumā par Paredzētās Darbības ietekmi uz saldūdens biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugām norādīts, ka apsekotajā teritorijā Latvijā un Eiropā īpaši aizsargājami stāvoša vai tekoša saldūdens biotopi nav konstatēti. Bioloģiskā daudzveidība Ūdensnotekā varētu palielināties, to saudzīgi iztīrot, aizvācot aizsērējumus un uzlabojot caurteku darbību.
- 3.9. Sugu un biotopu eksperta Kaspara Abersona atzinumā par Paredzētās Darbības ietekmi uz zivju resursiem norādīts, ka:
- 3.9.1. Ūdensnotekas posmā augšpus sūkņu stacijai konstatētas 4 zivju sugas un nozīmīgākais šīs Ūdensnotekas daļas zivju faunu limitējošais faktors ir kritiski zemā skābekļa koncentrācija, savukārt posmā, kas ir lejpus sūkņu stacijai un savienots ar Lielupi, zivju faunas daudzveidība palielinās un konstatēta 22 zivju sugas, un zivju fauna šajā Ūdensnotekas daļā veidojas migrācijas ceļā.
- 3.9.2. Īslaicīga Paredzētās Darbības ietekme saistīta ar liela daudzuma substrāta izņemšanu no Ūdensnotekas gultnes, un šajā aspektā nozīmīgākie zivsaimniecisko zaudējumu riska faktori ir gan zivju barības, gan pašu zivju bojāeja, kā arī ūdens piesārņošana ar suspendētām vielām, kas savukārt var iespaidot zivju uzvedību un apgrūtināt zivju nārstošanu un barošanos, un ūdens uzduļķošana saistīta arī ar būtisku bioloģiskā un ķīmiskā skābekļa patēriņa palielināšanos. Lejpus sūkņu stacijas radītais uzduļķojums var nonākt Lielupē un ietekmēt salīdzinoši lielu platību. Ilgstoša Paredzētās Darbības ietekme saistīta galvenokārt ar zivju un citu ūdens organismu dzīvotņu pārveidošanu;
- 3.9.3. Lai samazinātu Paredzētās Darbības negatīvo ietekmi uz saimnieciski izmantojamiem zivju resursiem, zivju faunas daudzveidību un aizsargājamām zivju sugām K.Abersons izvirzījis nosacījumus Paredzētās Darbības veikšanai.
- 3.10. Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – DAP) 2015.gada 22.septembra vēstulē Nr.4.9/52/2015-N-E pauž viedokli, ka DAP vērtējumā Paredzētajai Darbībai nebūs būtiska ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem pie nosacījuma, ja, gatavojot tehniskos noteikumus un izstrādājot plānoto darbu projektu, tiks ņemti vērā sugu un biotopu ekspertu atzinumos ietvertie ieteikumi, un kanāls un Ūdensnoteka un

sūkņu stacija pēc atjaunošanas tiks ekspluatēti, ņemot vērā Dabas parka dabas aizsardzības plānā norādītās prasības, tajā skaitā veikts pētījums par Paredzētās Darbības radītām iespējamām hidroloģiskā režīma izmaiņām Dabas parkā, pēc Ūdensnotekas atjaunošanas nodrošināts īpaši aizsargājamam biotopam *Palieņu zālāji* nepieciešamais mitruma režīms, kā arī Ūdensnotekas pārbūves sagatavošanā pieaicināti sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperti. DAP sniedz vērtējumu, ka Paredzētā Darbība nav pretrunā MK noteikumiem Nr.134, ja netiek plānota jaunu meliorācijas sistēmu būve un esošo padziļināšana (bet faktiski ir paredzēti darbi, kas dabā reāli padziļina esošo Ūdensnoteku).

4. Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, tai skaitā par Darbības Vietu, tās līdzšinējo/atļauto zemes izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas aprobežojumiem, Paredzētās Darbības specifiku, kā arī darbības realizācijas iespējamām ietekmēm uz vidi, Birojs, pieņemot šo lēmumu, secinājis, ka būtiskākie ietekmes aspekti potenciāli saistīti ar Ūdensnotekas atjaunošanas radītajām hidroloģiskā režīma izmaiņām Ūdensnotekai piegulošās teritorijās, tajā skaitā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) – dabas parkā „*Svētes palieņi*” un tajā esošajos īpaši aizsargājamajos biotopos (Novērtējuma likuma 11.panta 2¹)punkta a), b) kritērijs). Vērtējamās arī ietekmes, kas saistītas ar Ūdensnotekas uzduļķojumu un piesārņojumu ar suspendētām vielām, Paredzētās Darbības radītajiem trokšņiem, vibrācijām un citiem traucējumiem, ņemot vērā ietekmei pakļautās teritorijas lielumu, ietekmes nozīmīgumu un kompleksumu, varbūtību, kā arī ilgumu, biežumu un atgriezeniskumu (Novērtējuma likuma 11.panta 1)punkta a), d), e) un f) un 3)punkta a), c), d) un e)kritēriji). Vadoties no iepriekš minētā, pieņemot šo Biroja lēmumu, atbilstoši ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanas mērķim, ņemta vērā gan iespēja identificēt sagaidāmās negatīvās ietekmes un to raksturu, gan iespēja šādām ietekmēm nodrošināt novēršanas, samazināšanas un pārvaldības pasākumus.
5. Vadoties no minētā, Birojs konstatē sekojošo:
  - 5.1. Dabas parkam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2007. – 2016.gadam (turpmāk – Dabas aizsardzības plāns), un Dabas aizsardzības plānā norādīts, ka Dabas parks izveidots, lai nodrošinātu izcilu dabas vērtību, galvenokārt reto un īpaši aizsargājamo savvaļas putnu un augu sugu, kā arī biotopu aizsardzību. Ūdensnoteka lielākoties robežojas ar Dabas parka dabas lieguma zonu, nelielā platībā arī ar dabas parka zonu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 3.marta noteikumu Nr.134 „*Dabas parka "Svētes palieņi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” (turpmāk – MK noteikumi Nr.134) 9.punktu Dabas parka dabas lieguma zona izveidota, lai saglabātu un atjaunotu mitrāju un palieņu pļavu biotopus un tiem raksturīgo savvaļas augu un dzīvnieku sugu populācijas, savukārt saskaņā ar MK noteikumu Nr.134 12.punktu dabas parka zona ir izveidota, lai saglabātu raksturīgo ainavu un kultūrvēsturisko vidi, kā arī veicinātu sugu un biotopu aizsardzību ārpus dabas lieguma zonas;
  - 5.2. Aizsargājamo teritoriju likuma 43.panta (1)daļa noteic, ka Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tajā ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuras ir Eiropas Savienībā nozīmīgas un attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos būtiski sekmē īpaši aizsargājamiem biotopu veidiem vai īpaši aizsargājamām sugām labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu, var būtiski veicināt *Natura 2000* tīkla vienotību, kā arī būtiski sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos. Šajās teritorijās piemēro nepieciešamos aizsardzības pasākumus, lai saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības statusu tiem biotopiem un sugu populācijām, kuru dēļ attiecīgā teritorija ir izveidota;

- 5.3. Katrai *Natura 2000* teritorijai atbilstoši tās izveides mērķim tiek noteikta aizsardzības klase (tips). Dabas parkam Latvijas teritorijā ir C tipa teritorija (LV0303200), kas paredzēta īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzībai;
- 5.4. Paredzētās Darbības ietvaros plānots atjaunot Ūdensnoteku, kuras kreisajā krastā atrodas Dabas parks un īpaši aizsargājami biotopi 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes* un 6450 *Palieņu zālāji*. Abu minēto zālāju biotopu izplatība Latvijas teritorijā ir samērā reta un tos negatīvi ietekmējošs faktors ir meliorācijas sistēmu nosusinošā darbība, turklāt zālāju applūšana ir būtiski nepieciešama īpaši aizsargājama biotopa 6450 *Palieņu zālāji* biotopa pastāvēšanai. Pašreizējā projekta stadijā nav pieejama informācija par Ūdensnotekas atjaunošanas radītām hidroloģiskā režīma izmaiņām, un līdz ar to nav iespējams novērtēt Paredzētās Darbības ietekmi uz īpaši aizsargājamiem zālāju biotopiem un kopumā uz Dabas parku, kura mitrās un aplūstošās platības ir putniem nozīmīgi, bioloģiski vērtīgi zālāji. Turklāt secinājumiem par Paredzētās Darbības ietekmi uz Dabas parka teritoriju, vajadzētu būt balstītiem uz veiktiem pētījumiem, aprēķiniem, nevis pieņēmumiem. Arī sugu un biotopu ekspertu atzinumos un DAP, kas ir kompetentā iestāde valsts dabas aizsardzības politikas īstenošanā, paustajā viedoklī norādīts uz nepieciešamību piesaistīt hidroloģijas speciālistu aprēķinu veikšanai, lai lēmums par Paredzētās Darbības ietekmi uz Dabas parku būtu argumentēts un pamatots. Papildus norādāms fakts, ka Dabas aizsardzības plānā kā viens no Dabas parka apsaimniekošanas mērķiem ir minēta plāna ar detalizētu informāciju par hidroloģiskā režīma atjaunošanas inženiertehniskajiem pasākumiem, to veikšanas metodēm un vietām izstrāde, kā arī paredzēta grāvju aizdambēšana vai citu hidroloģiskā režīma atjaunošanas pasākumu veikšana. Savukārt eksperta J.Kalniņa atzinumā norādīts, ka Dabas aizsardzības plānā iecerētā grāvju un kanāla gultnes aizbēršana nav pieļaujama, un gadījumā, ja Ūdensnotekas gultne nav nosprostota, ar sūkņu stacijas palīdzību ir iespējams noregulēt vides prasībām atbilstoša mitruma režīmu platībās. Biroja vērtējumā iepriekš minētie pretrunīgie viedokļi liecina par papildus izpēti un iespējamo tehnoloģisko risinājumu apzināšanas un detalizētai izvērtēšanas nepieciešamību, lai salāgotu īpaši aizsargājamo dabas vērtību saglabāšanas nepieciešamību ar lauksaimniecības zemju izmantošanas iespējām.
- 5.5. Saskaņā ar Aizsargājamo teritoriju likuma 43.panta (4)daļu paredzētajai darbībai, kas var būtiski ietekmēt *Natura 2000* teritoriju, veic ietekmes uz vidi novērtējumu, un Paredzēto Darbību atļauj īstenot, ja tā negatīvi neietekmē šīs teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem;
- 5.6. Atbilstoši Eiropas Kopienas Tiesas pastāvīgajā judikatūrā nostiprinātajām atziņām, izvērtējumam, kas vērsts uz ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju noskaidrošanu ir jābūt veiktam pienācīgi un tas uzskatāms par nepilnīgu, ja tajā nav pilnīgu, precīzu un galīgu konstatējumu un secinājumu, kas varētu kļūdēt jebkuras zinātniski pamatotas šaubas par plānotās darbības ietekmi uz attiecīgo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (2007.gada 20.septembra spriedums lietā C–304/05 Komisija/Itālija 69.punkts; 2011.gada 24.novembra spriedums lietā C–402/09 Komisija/Spānija 100.punkts);
- 5.7. Novērtējuma likuma 13.pants paredz, ka ietekmes uz vidi sākotnējā novērtējuma rezultātu Pārvalde pārsūta Birojam lēmuma pieņemšanai, bet Birojs pieņem lēmumu par to, vai darbībai piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra (14¹.pants). Ja paredzētā darbība var ietekmēt *Natura 2000* teritoriju, minētā likuma 4.¹ pants paredz īpašu kārtību šādai procedūrai.
- 5.8. Saskaņā ar Sākotnējā izvērtējuma rezultātiem, Paredzētajai darbībai var būt negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritoriju un tajā sastopamajām dabas vērtībām. Saskaņā ar Sākotnējā izvērtējuma rezultātiem Paredzētajai darbībai ir nepieciešams piemērot ietekmes uz *Natura 2000* novērtējuma procedūru.

6. Latvija, iestājoties Eiropas Savienībā, ir uzņēmusies noteiktas saistības, cita starpā vides aizsardzības jomā. Tā kā vides aizsardzība, tās kvalitātes saglabāšana un uzlabošana iekļauj arī dabisko dzīvotņu un savvaļas faunas un floras aizsardzību, Eiropas Savienības normatīvo aktu, kas pārņemti ar Latvijas normatīvajiem aktiem, nosacījumi paredz dalībvalstīm *Natura 2000* teritoriju un tajos sastopamo aizsargājamo biotopu vispārējas aizsardzības pienākumu; šis pienākums sevī ietver izvairīšanos no pasliktinājuma vai traucējumiem, kas var negatīvi ietekmēt *Natura 2000* teritorijas aizsardzības mērķus. Dalībvalstu pienākums ir nodrošināt aizsargājamām vērtībām tādu aizsardzības līmeni, kas nodrošina to kvalitātes saglabāšanos, bet gadījumos, kad paredzēta tādu plānu vai projektu īstenošana, kam var būt nelabvēlīga ietekme uz *Natura 2000* teritoriju, jāveic visi atbilstīgie novērtēšanas pasākumi, lai pārlicinātos, ka šo darbību rezultātā nenotiks skartās teritorijas noplicināšanās un aizsargājamo vērtību kvalitātes pasliktināšanās, pastāvīgs vai neatgriezenisks zudums.
7. Iespējams, ka pastāv varbūtība Paredzēto Darbību realizēt veidā un risinājumos, lai būtiski neietekmētu *NATURA 2000* teritoriju, tai skaitā neietekmētu negatīvā veidā ne tajā sastopamās aizsargājamās dabas vērtības, ne ekoloģiskās funkcijas vai aizsardzības mērķus. Turklāt Biroja vērtējumā, veicot atsevišķus koordinētus pasākumus, iespējams pastāv pat iespējamība uzlabot situāciju Dabas parkā, vienlaikus uzlabojot situāciju arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Tai pat laikā šī brīža izvērtējuma stadijā, ar instrumentiem un detalizāciju, kādu paredz ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, nav iespējams argumentēti un viennozīmīgi spriest par Paredzētās Darbības ietekmi uz Dabas parka hidroloģiskā režīma izmaiņām, un tā ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, tādēļ, lai veiktu Paredzēto Darbību risinājumos, kas nenonāk pretrunā ar Aizsargājamo teritoriju likuma 43.panta (4) un (5) daļu, ir jāgūst pilnīga un precīza informācija, konstatējumi un secinājumi, kas varētu kļiedēt šobrīd izteiktās pamatotās šaubas vai neviennozīmīgos vērtējumus. Līdz ar to:
  - 7.1.jāiegūst pamatota un iespējami precīza informācija par šīs iespējamās ietekmes apjomu, nozīmīgumu un kompleksumu saistībā ar *NATURA 2000* teritorijas aizsardzības mērķiem;
  - 7.2.paplašināti jāizvērtē Paredzētās Darbības iespējamo ietekmi uz hidroloģisko režīmu Dabas parka teritorijā un līdz ar to arī uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un putniem bioloģiski vērtīgiem zālājiem (hidroloģiskā režīma izmaiņu ietekmes zonām, ietekmes plašumu un pārmaiņām);
  - 7.3.Paredzētās Darbības ieceri, specifiskos pieļaujamības nosacījumus un ietekmes mazināšanas pasākumus, tostarp šādu pasākumu efektivitāti – nepieciešams izvērtēt detalizēti.
8. Ņemot vērā darbības apjomu un būtību, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra nav piemērojama, jo, izņemot ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, cita veida nozīmīgas ietekmes nav konstatētas. Līdz ar to konstatējams, ka Paredzētā Darbība atbilst Novērtējuma likuma 4.¹ panta (1)daļas un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA2000)*” 2.punkta nosacījumam. Pamatojoties uz Novērtējuma likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem) un vadoties no Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem, secināts, ka ietekme uz Dabas parku var būt būtiska un tādēļ nepieciešams komplekss Paredzētās Darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (*NATURA 2000*) novērtējums. Ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju novērtējuma procedūras piemērošana ir nepieciešama, lai sasniegtu Novērtējuma likumā un likumā „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” noteikto vides aizsardzības mērķi, šo mērķi pašreiz nav iespējams sasniegt mazāk ierobežojot Paredzētās Darbības Ierosinātāju (piemēram, izdodot tehniskos noteikumus) un procedūra ir konkrētajam gadījumam piemērota un atbilstīga.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta (3)daļa un 66. panta (1)daļa; likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.panta 1) un 5)punkts; 3.² panta (1)daļas 2)punkts; 4.¹ panta (1)daļa; 8.panta (2)daļa, 11.panta 1)punkta a), d), e), f), 2¹)punkta a), b), 3)punkta a), c), d) un e); likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (1), (4) un (5)daļa, Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)” 2.punkts; Ministru kabineta 2008.gada 3.marta noteikumu Nr.134 „Dabas parka ”Svētes paliene” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”; Dabas parka „Svētes paliene” dabas aizsardzības plāns 2007. – 2016.gadam.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pārvaldes 2015.gada 31.jūlija vēstule Nr.3.5.–5/1090, ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr.JE15SI0020 (turpmāk – Izvērtējums) un tam pievienotie materiāli, Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) 2015.gada 26.augusta vēstule Nr.8-01/1566 „Par informācijas sniegšanu”, Biroja 2015.gada 26.augusta vēstule Nr.8-01/1569 „Par lēmuma izdošanas termiņa pagarināšanu”, Dabas aizsardzības pārvaldes 2015.gada 22.septembra vēstule Nr.4.9/52/2015-N-E „Par informācijas sniegšanu”.

Lēmums:

Piemērot ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) novērtējuma procedūru VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” ierosinātajai darbībai – Valsts nozīmes ūdensnotekas Valgundes 1.vasaras poldera kanāls (ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods 3834:01) posma pik.00/00-36/30 atjaunošanai Jelgavas novada Valgundes pagastā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14¹.panta 2)punktam, šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189.panta (1)daļa) likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70.panta (1)daļa).

Direktors

(paraksts*)

A.Lukšēvics

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu